

Ustanowienie planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Krzemionki Opatowskie".

Święt.2009.448.3251 z dnia 2009.10.14

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 24 maja 2018r.

Wejście w życie:

29 października 2009 r.

ZARZĄDZENIE Nr 32/2009 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH

z dnia 12 października 2009 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Krzemionki Opatowskie"

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Krzemionki Opatowskie", zwanego dalej "rezerwatem".

§ 2.

1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz prehistorycznych kopalni krzemienia pasiastego, a także wyrobisk i innych pozostałości górniczych.
2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1 są:

- 1) unikalne w świecie, dobrze zachowane neolityczne kopalnie krzemienia pasiastego;
- 2) zapewnienie możliwości zrównoważonego wykorzystania edukacyjnego i turystycznego dziedzictwa archeologicznego;
- 3) procesy sukcesji wtórnej, zwłaszcza na terenach porolnych i neolitycznym polu górniczym;
- 4) występowanie dwóch gatunków roślin: dzwoniecznik wonny *Adenophora liliifolia* i obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*;
- 5) występowanie siedlisk: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*) z gatunkami storczykowatych, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio Carpinetum*) i ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescentipetraeae*).

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków zawiera załącznik Nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. Teren rezerwat stanowi obszar objęty ochroną czynną.

§ 5. Określenie działań ochronnych na terenie ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji zawiera załącznik Nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych do celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych oraz określenie sposobów ich udostępnienia zawiera załącznik nr 3.

§ 7. Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność handlowa zawiera załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 8. Wprowadza się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Bodzechów i Ćmielów, miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych:

- 1) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, obszar rezerwatu winien być enklawą, w której nie należy lokalizować przedsięwzięć liniowych, w tym sieci energetycznych, wyciągów i kolei linowych;
- 2) wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności mogące znacząco oddziaływać na środowisko powinny być lokalizowane w sposób gwarantujący brak negatywnego oddziaływania na rezerwat;
- 3) wszelkie działania gospodarcze, w tym handlowe i inne prowadzone na terenie i w przyległych do rezerwatu zabudowaniach i szerszym terenie (w przypadku dalej idących oddziaływań), powinny być dostosowane do ochronnej, naukowo-dydaktycznej i turystycznej funkcji całego obiektu rezerwatu "Krzemionki Opatowskie";
- 4) na rysunkach planów należy nanieść granice rezerwatu.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia wewnętrzne		
1.	Istniejące	Turystyczne i szereg innych edukacyjnych użytkowanie podziemnej trasy kopalni wpływające na stan jej zachowania, także bezpieczeństwo zwiedzających.
2.		Ograniczenie różnorodności flory i fauny związane z niewystarczającą masą martwego drewna.
3.		Sukcesja wtórna na murawach.
		Wykonywanie pomiarów i badań mikroklimatu oraz ekspertyz, w szczególności geologiczno-górnictwa i badań instalacji elektrycznej, a w miarę potrzeb innych, odnoszących się do zachowania cennego dziedzictwa kulturowego jak i do bezpieczeństwa zwiedzających. Pozostawienie masy drzewnej, za wyjątkiem działania polegającego na poprawie warunków świetlnych w runie (zał. 2 poz. 1 i 3) Systematyczne przeciwdziałanie

			zarastaniu powierzchni poprzez usuwanie drzew i krzewów gatunków pionierskich, w szczególności: sosna, brzoza, robinia. Prowadzenie koszenia.
4.		Droga przecinająca zabytkowe pole górnicze, położona na terenie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski (przy wschodniej granicy terenu zarządzanego przez Muzeum).	Likwidacja lub zamknięcie drogi, odtworzenie w miejscach zniszczonych pierwotnego krajobrazu pola górniczego.
5.		Sukcesja wtórna lasu powodująca wycofywanie się organizmów ciepło- i światłolubnych oraz ich ugrupowań. Nadmierne zwarcie koron drzew i zarastanie krzewami.	Zmniejszenie zwarcia koron drzew oraz redukcja podszytu.
6.		Rozszczelnienia warstw w rejonie "Wielkich Komór".	Stały monitoring, w razie wystąpienia rozszczelnienia zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń stropów.
7.		Degradacja chronionych zespołów roślinnych w wyniku niekontrolowanej penetracji rezerwatu przez ludzi.	Wytyczenie ścieżek i pomostów ułatwiających dostęp do miejsc przyrodniczo atrakcyjnych, jednocześnie uniemożliwiających wchodzenie na obszar chronionych zespołów roślinnych oraz zainstalowanie kamer do monitoringu.
1.	Potencjalne	Zagrożenie pożarowe.	Zabezpieczenie dróg dojazdowych poza neolitycznym polem górniczym, wzmożony monitoring w okresie suszy lub zwiększonego ruchu turystycznego. Inne działania zgodnie

			z obowiązującymi instrukcjami i przepisami przeciwpożarowymi.
2.		Wykroty drzew, w wyniku których może dojść do naruszenia podpowierzchniowych struktur neolitycznych kopalni.	Usuwanie drzew zagrożonych wykrotem bez naruszania powierzchni gleby i podpowierzchniowych struktur kopalnianych.
Zagrożenia zewnętrzne			
1.	Istniejące	Wnikanie obcych flory Polski gatunków krzewów, drzew i roślin zielnych.	Eliminacja, optymalnie w stadium siewek.
1.	Potencjalne	Zagrożenie pożarowe.	Zabezpieczenie dróg dojazdowych, utrzymanie dróg i ścieżek patrolowych mogących służyć działaniom przeciwpożarowym. Inne działania zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i przepisami przeciwpożarowymi.
2.		Zaśmiecanie terenu rezerwatu.	Systematyczne sprzątanie.
3.		Masowe pojawy owadów mogących zagrażać równowadze przyrodniczej.	Podjęcie próby regulacji populacji.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu, lokalizacji i terminu realizacji

L.p.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Zmniejszenie zwarcia koron drzew oraz redukcja podszytu.	Zmniejszenie zwarcia koron drzew do poziomu 30-40%. Redukcja podszytu poprzez koszenie/wycinanie na całej powierzchni do poziomu 10-20% oraz usuwanie ekspansywnych gatunków rodzimego pochodzenia (w szczególności graba, lipy, leszczyny i	W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"

		<p>czeremchy pospolitej z pozostawieniem dębów i drzew owocowych - za wyjątkiem miejsc gdzie mogłyby zagrażać one światłolubnym gatunkom roślin chronionych). Uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni. Prace wykonywać po sezonie wegetacyjnym.</p>	
2.	Przeciwdziałanie zarastaniu muraw	<p>Systematyczne przeciwdziałanie zarastaniu powierzchni muraw poprzez usuwanie drzew i krzewów gatunków pionierskich, w szczególności: sosna, brzoza, robinia. Uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni.</p>	<p>W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"</p>
3.	Wykaszenie	<p>Koszenie z pozostawieniem pojedynczych nalotów dębowych. Uzyskaną biomasę należy usunąć z terenu rezerwatu. Prace wykonywać po sezonie wegetacyjnym.</p>	<p>W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"</p>
4.	Wypas	<p>Kontrolowany wypas, na powierzchniach do 3 ha, przy obsadzie 0,6 i obciążeniu do 5 DJP/ha.</p>	<p>W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"</p>
5.	Pozostawianie martwego drewna	<p>Pozostawianie zamierających i dziuplastych drzew oraz martwego drewna docelowo w ilości nie mniejszej niż 3 szt. kłód/ha.</p>	<p>W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"</p>
6.	Usuwanie drzew grożących wykretem	<p>Stały i systematyczny monitoring pola górniczego, a w przypadku zaobserwowania</p>	<p>W miejscu pola górniczego</p>

		zagrożenia usunąć drzewa stwarzające niebezpieczeństwo.	
7.	Utrzymanie trasy podziemnych kopalni neolitycznych we właściwym stanie, w tym zapewniającym bezpieczeństwo zwiedzających	Wykonywanie badań (np.: monitoring mikroklimatu, instalacji elektrycznych wykonywanie ekspertyzy geologiczno-górnicyj).	Trasa podziemnych kopalni neolitycznych
8.	Monitoring "Wielkich Komór"	W przypadku zaobserwowania rozszczelnienia warstw zastosowanie iniekcji ciśnieniowej lub instalowanie stropownic i filarów metalowych.	W rejonie "Wielkich Komór"
9.	Eliminacja gatunków inwazyjnych, w szczególności niecierpka drobnokwiatowego Impatiens parviflora.	Wyrwanie roślin przed okresem kwitnienia i owocowania. Redukcja podszytu w celu doświetlenia dna lasu (pogorszenie warunków wzrostu ceniolubnego niecierpka).	W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"
10.	Rozebranie ogrodzenia rezerwatu	Sukcesywne usuwanie zniszczonych elementów metalowego ogrodzenia rezerwatu jako elementu niepożądanego w rezerwacie	W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"
11.	Zabezpieczenie chronionych zespołów roślinnych przed niekontrolowaną penetracją rezerwatu przez ludzi	Wytyczanie ścieżek i pomostów ułatwiających dostęp do miejsc przyrodniczo atrakcyjnych, jednocześnie uniemożliwiających zbaczanie z nich oraz instalowanie kamer do monitoringu.	W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"
12.	Likwidacja zabudowań i ich pozostałości	Zlikwidowanie budynku, zabudowania i ogrodu (drzew owocowych pochodzących z dawnych sadach) usytuowanego na polu górnicyjnym.	W miejscu wskazanym na mapie "Projektowanych sposobów ochrony czynnej w tym projektowanych zabiegów ochronnych"
13.	Likwidacja, zmiana przebiegu drogi	Ustawienie znaków zakazu poruszania się	Dukt-droga pomiędzy oddziałami 1 a 175

		szlabanów na drodze. Odtworzenie pola górniczego.	
14.	Sprzątanie rezerwatu	Systematyczne sprzątanie rezerwatu.	Obszar całego rezerwatu
15.	Monitoring gatunków owadów	W przypadku zaobserwowania zwiększenia populacji owadów, które mogą stanowić zagrożenie np. dla drzewostanów podjąć działania wynikające z dobrych praktyk stosowanych w lasach z poinformowaniem nadzorującego o konieczności ich zastosowania.	Część rezerwatu będąca w zarządzie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski

MAPA

grafika

ZAŁĄCZNIK Nr 3

Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych do celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych

Lp.	Cel udostępnienia	Obszary i miejsca udostępnione	Sposoby udostępnienia
1.	Edukacyjny, turystyczny i rekreacyjny	1. Ścieżki dydaktyczne w tym trasa podziemnych kopalni neolitycznych z uwzględnieniem szybów i drewnianego pomostu (zgodnie z pkt 11 tabeli stanowiącej załącznik nr 2). 2. Istniejące i oznakowane szlaki turystyczne. 3. Wioska neolityczna. 4. Parking przy budynku Muzeum Archeologicznym i Rezerwacie Przyrody.	Ścieżki dydaktyczne i trasa podziemnych kopalni neolitycznych z wiedzą pod nadzorem przewodnika Muzeum, pozostałe wskazane obszary ogólnodostępne

ZAŁĄCZNIK Nr 4

Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność handlowa

Lp.	Lokalizacja działalności handlowej	Rodzaj działalności
-----	------------------------------------	---------------------

1.	Oddziały 3 h, o, p, r, 5 j, k.	1. Sprzedaż biletów wstępu do Muzeum Historyczno-Archeologicznego w Krzemionkach Opatowskich, pamiątek związanych z rezerwatem 2. Gastronomiczna
----	--------------------------------	---

MAPA

grafika